

Zlínský kraj

Zlínský kraj DNES
Najdete nás i na Facebooku
[facebook.com/ZlinskyDnes](https://www.facebook.com/ZlinskyDnes)

Pět osobních vzpomínek na listopad 1989. Obavy

Odvážné bylo jen to, že děti chodily na náboženství

Sedmáček Filip pad 1989 zasítlil nyníjšího zlínského faráře Havna Frisara ve Vrbné pod Pradědem. Od revolučních změn, které přijal s úlevou, očekával jediné - že bude moci svobodně vykonávat své poslání. A to se mu beze zbytku splnilo.

Kněží, jenž spravuje farnost svatého Filipa a Jakuba, se z listopadové revoluce vybavuje jedna vystřelá historika.

„Dělal jsem v těch dnech jednu svatbu, která byla trošku podivná. V hlavní roli nebyla nevěsta ani ženích, ale televize. Byla zapnutá a všichni jsme sledovali, co se děje v Praze,“ vzpomíná Přisár, který působil ve Zlíně osmým rokem a mezi věřícími si získal respekt i oblibu.

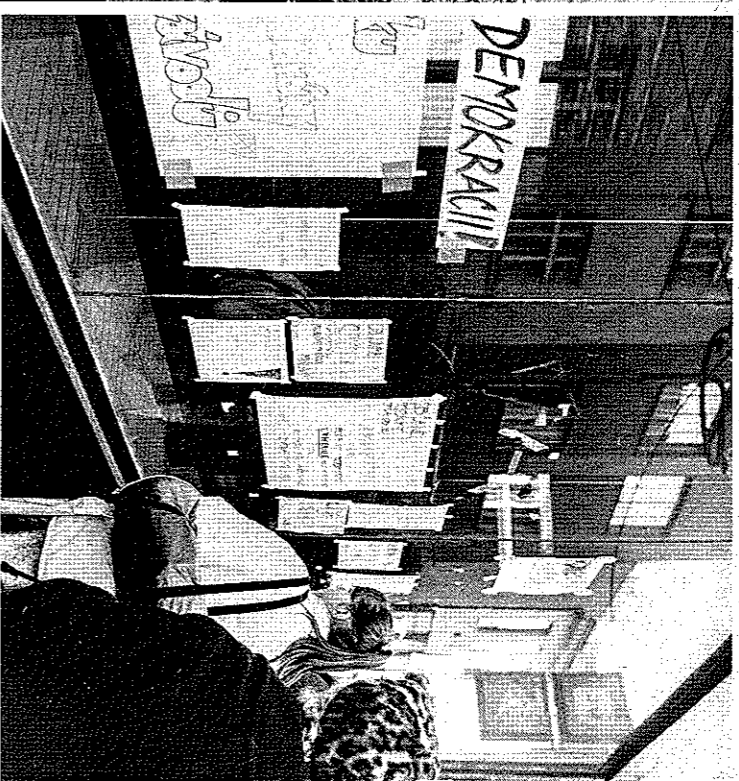
„Když má stvornat dobu komunistického režimu a tu současnou, s odpovědi neváhá. „Bylo složité třeba pracovat s dětmi. Sledování jsme byli my, ale i celá fara. Odvážné už bylo jen to, že děti ke mně chodily na náboženství. Dnes se nemusíme skrývat, můžeme cestovat, literatura je dostupná,“ vypráví táva osmašedesátiletý kněz.

I když samotová revoluce změnila jeho život od základu, to hlavní zůstává totožné. „Stále vedu lidi ke stejným hodnotám,“ říká.

Na 25. výročí ale nechtěl žádné oslavy. „Jen si připomenu, že je to moc dobré, že máme svobodu,“ dodal Přisár. (alá)

Revoluce 27. listopadu se konala generální stávkou a shromážděním na náměstí Míru (vlevo), lidé se informace dozvídali i na ulicích z letáků ve výlohách. 3x foto: SOKA Zlín

Disident, který zažil zadosťuchnění

valy za to, co jsem dělal. Byl to nejefektivnější okamžik z tohoto období,“ vzpomíná Devátý.

Po návratu do Zlína 10. prosince se hned zapojil do Občanského fóra a pomáhal s destrukcí hroutícího se systému. Při svém vystoupení na zlínském náměstí Míru sklidil velký aplaus. „Stovky, tisíce lidí mi děko-

valy za to, co jsem dělal. Byl to nejefektivnější okamžik z tohoto období,“ vzpomíná Devátý.

„V jeho případě byl kontrast o to větší, že v srpnu 1989 byl odsouzen na dvaletní vězení. Před budovou zlínského soudu mu lidé nadávali do zlocinců. Za pár měsíců si užival svobody

a slávy. A tím kontrasty v jeho životě zdáleka neskončily.

Jako muž, který roky utíkal před zákonem i policií (tehdy Veřejnou bezpečností) a byl vlastně vyvrhelem společnosti, se stal v roce 1992 ředitelem Bezpečnostní informační služby.

Na podzim 1989 pracoval Petr Fiala, zpěvák valašsko-moravské kapely Mňága a Zdobý, jako vychovatel na internátu v Ostravě.

„V neděli 19. listopadu jsem telefonoval Vladimíra Hanzelovi, tehdejšímu Havlovu tajemníkovi. Zajímalo mě o hudbu a pomáhal nám. Vzala to jeho žena, Jarmla Poláková, taky chartistka. Hned mi začala diktovat prohlášení, které žádalo okamžité odstoupení vlády. Tkul jsem to na stroji, rozmnožoval přes kopírku a pak už to jelo,“ líčí Fiala.

Asi jako většina mladých lidí před pádávoceti lety ale nevěřil v zásadní změnu. „Kvůli mohlutnosti armády a policie mě překvapilo, že se to tak rychle mě přetrvalo. Byla to obrovská úleva,“ přiznává.

Zároveň ale paradoxně připouští, že totalitu zažili rád. „Člověk si pak daleko víc váží toho, že může vést svobodný život. Předtím jsem měl

Na podzim 1989 pracoval Petr Fiala, zpěvák valašsko-moravské kapely Mňága a Zdobý, jako vychovatel na internátu v Ostravě.

„V neděli 19. listopadu jsem telefonoval Vladimíra Hanzelovi, tehdejšímu Havlovu tajemníkovi. Zajímalo mě o hudbu a pomáhal nám. Vzala to jeho žena, Jarmla Poláková, taky chartistka. Hned mi začala diktovat prohlášení, které žádalo okamžité odstoupení vlády. Tkul jsem to na stroji, rozmnožoval přes kopírku a pak už to jelo,“ líčí Fiala.

Asi jako většina mladých lidí před pádávoceti lety ale nevěřil v zásadní změnu. „Kvůli mohlutnosti armády a policie mě překvapilo, že se to tak rychle mě přetrvalo. Byla to obrovská úleva,“ přiznává.

Zároveň ale paradoxně připouští, že totalitu zažili rád. „Člověk si pak daleko víc váží toho, že může vést svobodný život. Předtím jsem měl

Díky totalitě si více vážím našeho svobodného života

„Bylo tam asi šest tisíc lidí, dosi jsme tři tisíce korun. V životě jsem neměl v ruce tolik peněz. Při jsem do šatny a říká: „Hosi, revolvece!“ Hrozné jsme se tomu chňámce! než nám došlo, že borec, který pořádal, vydělal dobrých sto tisíc. Vstupenka tehdy stála dvackrát směje se Fiala. (vch)

Výstava vláčeků
Kroměříž 22.-23. listopadu
Dům Kultury
So-Ne 9-17h
funkční modely kolejišť
www.vlacky.info

Koupím
Knihy, LP, pohledy, plakáty, T. 603 469 105.

Knihy a časopisy
Koupím i LP, pohledy, plakáty, T. 603 469 105

DNES **DNES** **DNES**
today today heute
jour jour nov

E.ON Energometr

Spotřebujete více energií než váš soused? Nová aplikace to zjistí...

E.ON Energometr

Nová aplikace E.ON Energometr
obratem porovná vaše výdaje
za energie s ostatními spotřebiteli.

1. cena
ŠKODA
Octavia
G-TEC

základních údajů o svém odběrném místě a srovnání s dalšími domácnostmi je na světě. Využití aplikace vám přitom zabere jen několik minut. Stačí opsat přesné údaje z faktury od svého sířavajícího dodavatele.

Přesně a jednoduše

Služba poskytuje více informací. Nejen prosťe srovnání s ostatními. Nejsťe si jisti, jestli spotřebujete více energie na ohřev vody, provoz spotřebičů nebo osvětlení? E.ON Energometr vám v průběhu října najdou ve svých

Služba poskytuje více informací. Nejen prosťe srovnání s ostatními. Nejsťe si jisti, jestli spotřebujete více energie na ohřev vody, provoz spotřebičů nebo osvětlení? E.ON Energometr vám v průběhu října najdou ve svých

Služba poskytuje více informací. Nejen prosťe srovnání s ostatními. Nejsťe si jisti, jestli spotřebujete více energie na ohřev vody, provoz spotřebičů nebo osvětlení? E.ON Energometr vám v průběhu října najdou ve svých

